

Za málo peněz hodně muziky (když se chce) aneb Setkání s velkým S

„Milý Milane,

po déle trvající odmlce so přece jen ještě pokouším navázat kontakt a pozvat Tě na naše Setkání 4, které se uskuteční v Ostravě ve dnech 15.–17. listopadu 1991. V pátek bychom se všichni sjeli, připravili a vyzkoušeli, v sobotu od ranních hodin divadlili a v neděli... Jde o to se vidět navzájem a trochu si o všem popovídat. Zatím jsme to dělali 3 x a bylo to prima, ale to ještě bylo z peněz KKS, teď je to už pouze a jen v naší režii... Nabízíme Ti veleskromné ubytování ve spacáku a spoustu fajn lidí a chceme jen trochu práce v tom, že se přidáš k zhodnocení jednotlivých představení několika moudry... Jestli to jen trochu jde, tak přijed'. Zravím z provincie Ostrava.

Saša Rychecký a DIVIDLO“

Tak nějak, doplněno o informaci o souborech, které přislíbily účast, znělo pozvání, které jsem rád přijal. Záhy jsem obdržel i propagační letáček, který avizoval program Setkání. Skutečnost byla mnohem bohatší.

Dům dětí a mládeže v Ostrčilově ulici v Ostravě byl od pátku do neděle jako úl divadelních včel nejrůznějšího věku. Jasnou převahu měly ty mladší. Pilné byly všechny, viditelně pak ty domácí z DIVIDLA v čele se Sašou Rycheckým, na jehož organizačních bedrech ležela tíha odpovědnosti za zdárný průběh celého projektu. Těch všech bylo na tři sta, z toho domácích asi padesát.

4. Setkání dětských a dospělejších divadelních souborů pořádalo DIVIDLO – divadelní studio Dramacentra DDM v Ostravě a Obvodní kulturní středisko v Ostravě 1. Dům dětí a mládeže dal k dispozici zdarma prostory a technické zázemí. Základní finanční vklad dalo Obvodní kulturní středisko, děti z DIVIDLA a jejich rodiče z fondu souboru (5 tis. Kčs!). Rodiče navěřili, ruku k dílu přiložili členové Drama centra z řad posluchačů Pedagogické fakulty Ostravské univerzity. Setkání finančně podpořily A.S.CABEL plus Ostrava, Agentura MISS Ostrava a Komerční banka – pobočka v Ostravě. Za celkově nevelký peníz byla připravena a uskutečněna nemalá akce.

Na Setkání vystoupilo 8 divadelních souborů s 9 inscenacemi a 1 hudební těleso ZA HORKA, které bylo příjemným osvěžením divadelního programu. Navíc se promítal filmový „muzikál“ Lucerna, natočený podle hry A. Jiráka na letním táboře DIVIDLA (režie Mirek Obrátil, kamera Milan Jurček, hraje, zpívá a tančí DIVIDLO, 35').

Všechna představení měla vzácně cosi společného. To cosi byla nezlomná chuť dát své srdce na dlaň a nabídnout je bezelstně kamarádům v publiku. To cosi byl i entuziasmus všech aktérů, který se nenechal svázat tíhou odpovědnosti, poznamenávající nejednu inscenaci na přehlídkových jevištích. A konečně, to cosi byla i vzájemně vstřícná atmosféra hlediště. Ta prolнула i do povídání o jednotlivých inscenacích, na něž přicházeli svobodně ti, kteří o nich měli upřímný zájem hovořit. I toto povídání mělo jednu vzácnost: neváзло. Škoda jen, že na něj v tak hutném programu nemohlo připadnout více času.

Všechny inscenace byly zároveň velice rozdílné zejména v tam smyslu, že každá z nich nastolila zcela svébytný problém k diskusi. V inscenaci domácího souboru **DIVIDLO O škaredé princezně podle J. Feldeka** to byl problém vedení a vzájemného prostoupení dvou základních příběhových linií hry, které by ve svém vyústění měly zprostředkovat myšlenkové poselství. V sympatickém představení dětského divadelního kolektivu **Kfýtko z Hranic, jenž si za základ své produkce vybral text A. Mikulky Co ti královští koně žerou**, to byl problém nedořešeného nastolení výchozí situace hry. Problém druhého **hranického souboru Klopýtko, inscenujícího Mikulkovu pohádku O jednom králi**, byl poněkud zásadnější povahy – ve vlastním přístupu k práci s dětmi, pomíjejícím adekvátní přípravu a vybavenost dětí k práci na jevištním tvaru. **Dětský divadelní soubor Brnkadla z Brna, vedený Petrou Rycheckou, jevištně a nemalou dávkou invence zpracoval příběh z pera Olgy Hejné O chodícím domečku**. Ve své fantazii a tvořivosti opustil téma výchozí předlohy, avšak svou inscenací nesdělil zřetelně téma vlastní. **Magda Máčiková se svým dětským divadelním souborem Šalik ze Šaly** (známe je z

loňského úspěšného vystoupení na Dětském divadelním létě v Prachaticích – Ďuro, pozdrav Ďura) **uvedla Pavlovičovu Zelenou rozprávku**. Hlavní problém jejich inscenace tkvěl v neuvědomění si povahy inscenované látky – žánru a ruku v ruce a tím v nerespektování jeho zákonitostí.

Mezi nejzajímavější počiny na ostravském Setkání náležela bezesporu **inscenace druhé party DIVIDLA inspirovaná sci-fi románem Johna Wyndhama Den trifidů a uvedená pod názvem Černé světlo**. Ona inspirace se projektuje v situacích bezstarostného, ničím neohrožitelného, poklidu naší civilizace; katastrofy, způsobené neznámou vnější silou; ve vyobrazení následků postižení lidí a střetů, které z nich pramení a rozporných způsobů vyrovnání se s neodvratnou zkázonosnou realitou. Inscenace měla patřičnou atmosféru i potřebné napětí. Poukázala na možnosti inspirace ze zdrojů, které jsou zdánlivě spíše látkou pro soubory dospělých, zejména však na to, jak povaha této látky přímo vybízí k uchopení prostředky kolektivní dramatické hry. Všechny sekvence inscenace, budované na tomto principu, vychází také velice zdařile. Poněkud rozpačitěji působí místa, která si vyžadují individualizaci při ztvárnění dramatických postav hry, s výjimkou její úvodní pasáže. Hlavní problém inscenace tkvěl však v neadekvátních proporcích jednotlivých scénických obrazů ve vztahu k tématu a hlavní myšlence inscenace, v nedostatečných akcentech na to, co je pro zamýšlené sdělení nejpodstatnější.

Na Setkání se mi podařilo uvidět již popáté inscenaci **Kirree dětského divadelního studia Hudradlo z jihočeského městečka Zliv**, vedeného Miroslavem Slavíkem. Tato v dětském divadle (ale zároveň i v divadle pro děti) neobvyklá a zajímavá inscenace, vzniklá na motivy staré irské balady, se od svého prvního uvedení stále proměňuje. Nutno říci, že v Ostravě mé vidění zaznamenalo vyřešení většiny dílčích problémů, plynoucích z nedostatků v režijní práci. Jejich vyřešení obnažilo o to více problém, který vychází z textové předlohy, vzniklé na základě kolektivní práce souboru a zapsané jeho vedoucím. Je jím problém velice pozdní dramatické expozice klíčové postavy hry (Matky), respektive nedostatečnost její expozice v prologu hry.

Dekadentní divadlo ochotnického divadla Beruška z Hranic se uvedlo představením Tři mušketýři. Talentovaní studenti hranického gymnasia předstoupili před diváky s tzv. otevřenou dramatickou hrou, která byla postavena na improvizaci. Zdálo se, že kromě několika úvodních sekvencí, na improvizaci totální. Problém k diskusi byl staronový a nejlépe snad formulovaný onou okřídlenou větou, že „improvizace je vynikající věc, ale musí být připravená“.

Na poslední představení se dostalo někdy kolem 11 hodin v noci. Po několikrát odloženém začátku jsme byli přítomni produkci, začínající ve foyeru, pokračující v baletním a poté divadelním sále a končící ve venkovních prostorách. Byla ji **inscenace souboru nejdospělejšího – Pezinského rozprávkového divadla, předznamenaná W. Shakespearem a upravovateli Erikem Reingraberem a Vlado Sadílkem a nazvané Hamlet alebo Fragmenty a slová**. Scénicky náročný, dá se říci i velkolepý divadelní projekt zvolil každopádně výstižný podtitul. Scénická kompozice, do níž byli (ať chtěli či ne) vmanipulováni i diváci, podstatným dílem sestává z fragmentů Shakespearova Hamleta, rámcově propojených s výjevy novozákonními. Inscenace hýří symboly, znaky a metaforickým způsobem vyjadřování. Pokud jsem dobře četl – po celodenním maratónu představení a povídání si o nich si nejsem tak jistý – inscenátoři k nám promlouvají o věcech, které se nás bytostně dotýkají právě dnes, o našem svědomí a odpovědnosti, o zradě našich bližních, o zradě sebe sama, o slepé nenávisti, která přivodí zkázu a umožní, aby moc nad námi padla do nepatřičných rukou. To, o čem se hraje, je mi více než sympatické, problém je v tom, že to nevím jistě, že inscenátoři, kteří hýří prostředky, aniž by v nich nastolili jasný řád, dávají divákovi pramalou šanci, aby zvěděl, co chtějí vyslovit. Problémem hlavním je tu tedy, stručně řečeno, srozumitelnost.

Díky rozmanitosti tak bohaté škály souborů a inscenací bylo ostravské Setkání jedinečnou školou pro všechny zúčastněné, pokud je to lákalo přemýšlet o přístupech inscenátorů k uchopení zvolené látky, o překážkách, které se jim v práci postavily do cesty, o nápaditých řešeních atd. Ostravský středolistořadový víkend byl však především setkáním s velkým S, setkáním dětí, mládeže, dospělých, setkáním začínajících, pokročilých i nejpokročilejších, setkáním souborů z Čech, Moravy, Slezska a Slovenska, setkáním, na které se

sjeli všichni se zájmem a svobodně, setkáním, které bylo ukončeno srdečnými stisky rukou a vyprovázením odjíždějících souborů. Zkrátka, bylo to i počtvrté prima.

Milan Strotzer

Napsáno pro časopis Amatérská scéna

Publikováno: časopis Amatérská scéna 3/1992, str. 3